

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

VIme, 1480

Secunda pars

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

presentia: nisi quā illa hora vespere luceat in prima sabbati. i. in
dilectu. Tercio hū Ambro. p. vespere potest intelligi ipsu. dī/
luculum qđ est finis noctis et sabbati principium. vespere enim
idem est qđ sero. et potest significare tarditatem virtus cuiusqđ rei
sciat Augu. in libro confessionū loquit̄ deo sero te cognoui pulch/
ritudo mea dñe. hū hoc ergo non tñ finis diei: sed etiam finis
noctis vespere potest appellari. Erat igit̄ sensus vespere aut̄ sab/
bati. i. terminata nocte sequente sabbatum. nam etiam nox ha/
bet suum vespere: qđ est dilectu. et hoc est qđ dicit: quē lu/
ceat in prima sabbati. venit maria magdalena et altera maria
videre sepulchru. patet igit̄. qđ hū istas explicationes Mat. n̄ dis/
sentit ab aliis euangelitis. H. Tercio commendat amor
istarum mulier̄ a feruore: quia nullum impedimentum nec ali/
quod periculum retrahebat eas ab obsequio xpi. cum tñ mag/
nus lapis appositus esset monumento. et milites custodirent
illud. Et dicebant ad munim. colloquentes interrogabāt se mu/
tuo. Quis reuolueret nobis lapides ab hostio monumenti. Et mi/
rum est quare non assumperunt Petrum et Jo. vel aliquos
apostolor̄: qui lapidem reuoluerent. a forte nullus discipu/
rum p̄sumebat accedere ad monumentū. timebant eū ne capē/
rentur a militib⁹ dicentibus: qđ voluissent furari corp⁹ dñi. At/
tende feruorem amoris sanctarum mulier̄: quia non timebat
custodes armatos. vis eū amoris eas fecerat fortis: ut nihil ti/
merent. Cant. 8. Fortis est vt mors dilectio. Attende etiā qđ
non desisterunt ab incepto ex hoc qđ dubitabāt quis reuolueret
lapidem monumenti. nec eū aliquis vir p̄sumplisset accedere.
pter custodiā militum. Ied nec iſi militis attemptasset rese/
rare sepulchru: quia vt dī in Mat. lapis sepulchri signat⁹ erat
sigillis principum sacerdotium a phariseor̄. hys tñ non obstā/
tibus sancte mulieres nichilominus sperabant vngere corpus
dñi virtus eū amoris facit amantem bone spei: ut nihil repu/
tet impossibile. sed credat ē parata. qđ sufragant̄ amoris deside/
rio. unde illud virgilii. Quid non speramus amantes. Et Terē/
tius qđto inq̄ minus spei est: tanto magis amo te. S. da ps
Ecundo c̄ dicitur. Et respicientes tangitur duplex
signum christi resurrectionem insinuans. Primuz ē
reuolutio lapidis ab hostio monumenti. si eū lapis
erat sublatu. a corpus dñi non erat in monumēto
fatis erat p̄babile signum qđ resurrexerat. nec eū quisqđ violē/
ter aut letanter potuisse corporis auferre ppter custodiā milita/
tum. hoc est igit̄ qđ p̄io dicit. Et respicientes viderūt lapide

Sermo

reuelatum. de quo p̄imo dubitauerat d̄c̄entes. quis reuelaret nobis lapisdem ab hostio monumenti. vnde iste mulieres ad mirate simul fuerant et gawise atq; timide. admirare quidem quō et a quibus lapis esset reuelatius gawise aut: quia videbant re uolutum lapide. ppter quem crediderant impediri ab uincione dñi. timide etiam fuerunt suspicantes: ne corpus dñi esset ablatum. aut aliud indecens in illud iudei essent opati. talis em̄ est additio amentis iuxta illud poeticum. Quando ergo non timuis grauiorē pericula veris. Res ē solicii plena timoris amor. Qua hinc aut lapis ille fuerit reuelatus. Quid. dicit. Et ecce terremotus est factus magnus. angelus em̄ dñi descendit de celo: et acedens reueluit lapidem ut dicit Beda. non quatenus egressu ro dño ianuaz panderet sed ut dare hominib⁹ su⁹ resurrectiōis indicium. ante em̄ qđ angelus reuelueret lapidem. iā dñs clauso sepulchro exierat qui em̄ mortalis clauso virginis utero posuit nascendo mundum ingredi. non est mirum si factus immortalis potuit resurgendo exire de monumento. Vnde cuiusdam monach⁹ sancti laurencii extra muros admiranti quō xp̄s clauso pulchro exire potuerit. cingulum quo erat cinctus insolitus dilectum est et ante eum proiectum. Et vox in aere facta ē. sic potuit clauso xp̄s prodire sepulchro: erat quippe magnus valde vnde mulieres illum reuelare nullatenus potuissent absq; plurimo auxilio. I Secundum signum resurrectionis xp̄i fuit habitus angeli apparentis. Conditiō em̄ nunciū dicēt legationis misuare materiam. Si: videmus qđ nunciū paucis de portant oliuam. nunciū belli dant per cyrothecam. nunciū victorie lauream deferunt: et hī qđ res est tristitia vel gaudiū diversū gerunt habitum quoniam vero annuntiatio resurrectionis xp̄i erat materia plurime exultationis. ideo non quilibet. sed angelus mittit. non quāliter unq; sed totis hilaris et resplendens. vnde dicit. Et introeuntes in monumentum. Quid. iumentū appellat domunculam istam in qua erat ipsum sepulchrum. nam ante hostium eiusdem domuncule fuerat positus lapis ille magnus. Vide nota hī qđ dicit Beda. qđ monumentū dñi fuit dominus rotunda excisa de rupē subiacenti tanti ambitus ut dicit. Remigius. ut vir. 10. capetet homines et tanto altitudinis ut homo redus eristens in pavimento vir posset culmē attingere ab oriente aut habeat introitum cui lapis magnus erat super positus p hostio addextram vero ingredientium id est a pte aq; lonari erat excisum ipsum sepulchrum dñi de eadem petra habens longitudinis septem pedes: et erat emiens a pavimento tribu

palmis: cuius patulum non desuper. sed ex latere versus mens
diem erat. sicut sit in muris domorum ad reponendum vestimenta
color autem monumenti et loculi albo et rubeo dicitur esse pmyx-
tus. ¶ Deinde ostendit qualitate angelii apparentis: videtur
iueniem: id est angelum in forma iuuenili: sedentem in dextris
id est a dextris ingredientium ubi erat loculus sepulchri ex late-
re aquilonari vel sedebat angelus bin Bedam ad meridi anam
partem loci illius: ubi positum erat: corpus enim quod supremum ias-
cens caput. habebat ad occuluni: dextre necesse erat habere ad
austrum: cooptum stola candida. Stola candida est candidum
vestimentum unde Lat. dicit quod vestimenta eius erant sic mix-
tum Hugo dicit. Stola enim matronale operimentum est quod coopta
capite et scapula a dextro latere in leuum humerum mittit. unde
et sic dicitur quod supermittatur: stolon enim grece latine dicitur mis-
sio. Idem et latinum latino nomine dicitur: quia dimidia eius
pars retro resiliuntur. Nota quod ille angelus ex modo sue apparitionis
gloriam resurgentis declarat. quinque enim dicuntur de eo
Primo enim apparuit in etate iuuenientis. hic autem etas florida est et
tota dura. et ideo resurrectionem domini insinuabat in qua caro
ipsius resurreuerat. ut dicit psalmus. in quo etiam ut dicit Beuerinus
ostenditur quod omnes in etate iuuenientis resurgemus. nescit enim re-
surreccio senectutem aut infanciam: sed etatem floridam et iou-
dam. In quatuor autem reliquis quatuor dotes corporis glorifi-
cati ostenduntur nam per hoc quod sedebat super lapidem monumenti
ut dicit Lat. dos levitatis et agilitatis intelligitur: quia illius
nuncabat: qui sua resurrectione per dotem levitatis omnem gra-
uitatem et grossitudinem supereminebat. Secunda dos est immortali-
tis que datur intelligi per hoc quod sedebat in dextris. unde Gre-
dit quia enim dextra significat vitam perpetuam recte ange-
lus in dextra sedebat: quia redemptor noster presentis vite tor-
ruptionem transierat. Tertia dos est subtilitas: que signatur per
hoc: quia ut dicit Lat. aspectus angelii erat sicut fulgur. ful-
gur enim est velocissimum et subtilissimum: quia subito moue-
tur ab oriente in occidens. et omnia penetrat. Quarta dos est
poris claritas: que insinuat ex hoc quod angelus cooptus erat
stola candida. illum enim signabat de quo dicit psalmus: amicorum lus-
tine sunt vestimenta. hic ergo iuuenies taliter apparens ut dic-
tum est vestimento. hic ergo iuuenies ostendit. Deinde ostendit quod se habeant
Diversi formae resurrectionis ostendit. Deinde ostendit quod se habeant
mulieres ad visionem angelorum et obstupuerint. obstupescere est ex-

Sermo

admiratione rei vise tereris et pauere. admirare sunt mulieres etatem et habitum angelii apparentis: et timuerunt. quia erant solitariae. nec cognoscebat eum esse angelum. et terribilis angelus apparebat: ita quod ut dicit Mat. pretermore eius exterriti sunt custodes. et facti sunt velut mortui. Sed noluit angelus istas mulieres tantum terrere. ut caderent velut mortue. sed soluz ut cstupescerent.

Tertia pars.

Ergo quia non sufficiat per signa ista resurrectionem credere ideo cum dicit. Qui dixit illis. ostendit quomodo angelus per gloriam Christi habitu demonstrauerat. eandem etiam verbo affirmauerit. et quatuor facit. Primo enim angelus paucorem remouet ametibus mulieribus. ut gloriam resurrectionis interligant qui dicit illis sermone plando et consolatorio. Nolite expacescere. q. d. hunc Christum paueant custodes. qui non amant aduentum supernorum cuiusvis. vos autem nolite timerre ad meam presentiam. quod vestrum euinem videtis. Secundo ut mulieres magis considerant. ostendit se scire quid ipse querant. Ihesus queritus. ecce inquisitio salvatoris: Tunc enim vere salus humanae generis erat completa propter deum. Deus autem rex noster ante secula operatus est salutem in medio terre. Nazarenus qui interpretat floridus voluntarius sanctificatus. Ecce igit inquisitio deuota propter suum effloribit sanctificatio mea. crucifixum. unde inquisitio est gloriosa. Gal. 6. Mihi absit gloriari: nisi in cruce domini nostri Iesu Christi. Unde hoc Theoph. Angelus crucem non erubescit. in ipsa enim est salus hominum et beatissimum principium. Tercio Christi resurrectione annuntiat surrexit. q. d. Nolite querere crucifixum et mortuum sed querite resurgentem a mortuis. quia ut dicit Hieron. Radix amara fructus euanuit. flos vite cum fructibus erupit: et qui tacuit in morte surrexit in gloria. non est hic. in monumento. ideo hic eum non queratis. sed solum quærite. ubi Christus est in dextra dei sedes Christi. non est hic inquit per presentiam carnis qui nusquam deest per presentiam maiestatis. Et ut probet se verum dicere: quod surrexerit et ibi non sit subiungit: Ecce locus ubi posuerunt eum: ut si meis sermonibus non creditis vacuo credatis sepulchro. L. Hic quaternatur tria. primo de integritate corporis Christi resurgentis. Et dicitur quod corpus Christi surrexit: quia anima ipsius reunita fuit corpori. quod in morte derelinquerat. nec aliud corpus illam habuit diminutionem. sed cum omnibus membris et tenuis corporis unctionis surrexit vivum. Item in ipsa resurrectione sanguinem effusum in cruce reassumpit. Et omnia que sunt de veritate humanae nature. Huius autem veritati nature superadditae sunt quatuor